

§ 180**Motion 1-2021 om nystart för
folktandvården i Norrbotten**

Dnr 202-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige besluta att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Öberg (S) reserverar sig mot beslutet.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionen instämmer i motionens mening att det finns stora utmaningar för tandvården i länet. Folktandvården har vidtagit flera åtgärder för att hantera de problem som finns kring kompetensförsörjning och jämlik tillgång till tandvård i hela länet. Regionen bedömer dock att det saknas underlag för att bygga upp den akademiska miljö som krävs för tandvårdsutbildning i länet.

Sammanfattning

Anders Öberg (S), Helena Öhlund (S), Johannes Sundelin (S) och Elisabeth Lindberg (S) föreslår i en motion till regionfullmäktige:

1. att regionstyrelsen tar initiativ och beslutar om att ge tandvården ett uppdrag att starta en utbildningsenhet som får möjlighet under en längre tid jobba med att utveckla folktandvårdens närvaro i Norrbotten och dess organisation
2. att tandvården tar fram förslag och kontakt med tandläkarutbildningen för att starta en tandläkarutbildning på distans med start så snart som möjligt
3. att regionledningen tar upp förslaget om en regionaliserad tandläkarutbildning i vårt samarbete inom Norra sjukvårdsregionförbundet.

Regionen bedömer att det redan finns en funktion som motsvarar den föreslagna utbildningsenheten samt att det saknas förutsättningar för de förslag om tandläkarutbildning som ges i motionen.

Ärendets behandling under sammanträdet

Anders Öberg (S) föreslår bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer det liggande förslaget mot Anders Öbergs förslag och finner att regionstyrelsen bifaller det liggande förslaget.

Ärendet

Förslagen i motionen besvaras nedan i ordningsföljd.

1. Kompetensutveckling och introduktion är nyckelkomponenter för att behålla och rekrytera medarbetare. Det motionen beskriver som en utbildningsenhet finns redan idag inom verksamheten fast i annan form. Folk tandvården Norrbotten har de senaste åren arbetat fokuserat med att förbättra handledning och introduktion för nya tandläkare, både utlandsrekryterade och nyutexaminerade. Detta arbete har bland annat resulterat i introduktionsprogrammet "HOS oss". Programmet består av fyra sammankomster med interna och externa föreläsare, totalt åtta dagar. Under pandemin genomförs programmet via distansöverbryggande teknik. Introduktionen fortsätter i den kliniska vardagen med stöd av chefer och erfarna kollegor som vägleder och svarar på frågor. En introduktionschecklista används för att säkerställa att alla moment går igenom med varje ny medarbetare av utsedd handledare och chef.

En enkät som nyligen skickades ut till nyrekryterade tandläkare visar på att det kollegiala stödet i vardagen är enormt viktigt för att få en bra start som kliniker. Att tidigt få möjlighet att lära känna kliniken, kollegor och patienter skapar trygghet. En utbildningsenhet där en ny behandlare ska handledas initialt har fördelar, men verksamheten har efter flera års erfarenhet av olika alternativ kommit fram till att den bästa handledningen ges inom det verksamhetsområde man ska vara verksam inom. Folk tandvården använder även utbildningskonceptet "Folktandvården Academy". Det består av en årligt framtagna kurskatalog med ett internt kursutbud framtaget efter önskemål från ledning och medarbetare. Det motionen beskriver som en utbildningsenhet finns följaktligen redan idag, fast i något annat format.

2. Regionen bedömer att de resurser som krävs för en distansutbildning för tandläkare i Norrbotten saknas. Med nuvarande läge är risken stor att det skulle leda till en betydande resurspåverkan på befintlig personal inom norrbottnisk tandvård. Bland annat därför att Umeå universitet som utbildningsanordnare sannolikt skulle rekrytera personal till utbildningen från Folktandvården i Norrbotten. Verksamheten saknar nu många behandlare och detta skulle kunna innebära att ytterligare aktiva behandlare försvinner från det kliniska arbetet och går till akademien. Att bedriva en distansutbildning ställer höga krav på utbildningsanordnaren. Tandvårdens ledning bedömer inte att dessa möjligheter finns för de få platser som tandvården har behov av.

Ett initiativ som verkar intressant är Region Jönköpings och Högskolan i Jönköpings förslag om att anordna ytterligare en tandläkarutbildning 2023 i Sverige. Verksamheten har ställt sig positiva till förslaget. Det senaste i denna fråga är dock att Universitetskanslersämbetet bedömer att Jönköping University med partner i dagsläget inte har de förutsättningar som krävs för att ge tandläkarexamen.

3. En regionaliserad tandläkarutbildning i Luleå förutsätter en akademisk miljö som kräver tid och stora resurser att bygga upp. För läkarutbildningen fanns initialt ett antal disputerade och doktorander i regionen som kunde upprätthålla överbyggnaden mellan utbildning och forskning. Regionen har därtill satsat stora resurser under åren för att utöka denna miljö. För tandvården är utgångsläget ett annat med fåtal disputerade och inga doktorander. Detta tar lång tid att förändra samt kräver betydande finansiering. Dessutom handlar det om få utbildningsplatser. Det går inte att jämföra med läkarutbildningen i dessa sammanhang då numerären tandläkare är så pass liten i Norrbotten.

En del av lösningen på den problematik som finns inom tandvården i Sverige ligger i förbättrade möjligheter till styrning av de samlade tandläkarresurserna i landet inklusive privata utövare. Exempelvis kan en privat tandläkare jobba efter eget uppdrag utan att en region kan styra tandläkarresursen dit där den bäst behövs utifrån epidemiologi osv. Det finns också en tonvikt på generella åtgärder som till exempel avgiftsfri tandvård till unga vuxna 20-23 år vilket leder till undanträngningseffekter och minskar tandvårdens kapacitet att behandla individer utifrån behov. Förslag till lagändringar på bland annat dessa områden ges i den statliga utredningen om jämlik tandhälsa (SOU 2021:8).

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Motion 1-2021 om en nystart för Folktandvården

Protokollsutdrag skickas till:

Divisionschef Nära

Hälso- och sjukvårdsdirektör

HR-direktör